

Vzkriesenie Lazára - (*Ján 11,1-44*); *Lazár*, brat *Márie* a *Marty*, ochorel; sestry odkázali Ježišovi, ale kým Ježiš do *Betánie* prišiel, bol už Lazár štyri dni v hrobe; najprv sa Ježiš stretol s Martou, ktorá mu vyšla oproti, potom s Máriou, ktorá mu na ceste padla k noham; išli k hrobu, k jaskyni, na ktorej ležal kameň, a Ježiš prikázał, aby kameň odstránil; Marta sa obávala, že mŕtvola už bude v rozkladu, ale Ježiš jej prikázał, že ak bude veriť, uvidí „Božiu slávu“; potom zvolal mocným hlasom: *Lazár pod' von!* zomrelý vyšiel, mal plátnom obviazané ruky aj nohy a tvár zahalenú šatkou; Ježiš prikázał, aby mu plátno sňali a nechali ho odísť; *Lazárov hrob* a teda aj výjav Vzkriesenia Lazára umelci zobrazovali od samých počiatkov v krajinе; neutrálne pozadie prvých *katakombových malieb* ožívovala iba architektúra hrobu; od karolínskeho obdobia používali prvky krajiné, napr. skalu, strom, vchod do jaskyne; od 15.s. výjav situovali do starostlivo budovanej krajiné, v pozadí s nedalekou *Betániou*; ojedinele, predovšetkým v nizozemskom maliarstve 15.st. (pozri *Nizozemsko, Holandsko*), sa objavujú iné riešenia, ktoré súvisia s dobovým spôsobom pochovávania (pozri *pohreb*), napr. *Lazárov hrob* je na mestskom cintoríne (*J. Joest*), vo vnútri, v *chóre* kostola (*Ouwaten*); v 17. a potom v 19.st. sa v rámci biblickej vernosti viacerí umelci (*Rubens, Doré*) vrátili k hrobu zázraku v jaskyni; divák sa pozera von z jaskyne, na pozadí sa črtá silueta Betánie (*Rembrandt*); v umení raného stredoveku sa práve podľa hrobu a postoja Lazára sformovali dva ikonografické typy zobrazenia výjavu; v prvom Lazár stojí v ostení hrobky, jaskyne či vchode skalného hrobu (*Giotto*), v druhom sedí či vystupuje zo sarkofágu; prvy typ odráža starožidovské pohrebné obrady, kedy boli telá pochovávané vo vzpriamenej polohe, čo potvrzuje Jánov text; *byzantské umenie* zobrazuje Lazára tiež v tejto polohe a takéto spôsoby zobrazenia sa vynárajú opäť až do *renesancie*; hoci evanjelista pomerne presne popisuje jeho výzor, spôsob zobrazenia Lazára sa menil; v prvom type vychádza z hrobu zabalený ako egyptská múmia (*S. Angelo in Formis*), v druhom mal cez telo prehodený iba *rubáš*, ojedinele zviazané ruky; vedľa stojaci Kristus Lazára buď žehná, alebo mu gestom prikazuje vstat'; v ranom stredoveku maľovali aj minimalizovanú kompozíciu iba s postavami Lazára a Krista, scénu vždy neskôr obohacovali a rozširovali sprievodné postavy; stálymi účastníkmi zázraku sú Lazárove sestry Mária a Marta (kľačia pri Kristových nohách alebo pred hrobom), apoštoli (Peter mu rozväzuje ruky), veľký dav obyvateľov Betánie, občas hrobári nesúci dosku z hrobu; na Giottovej freske v Padove ale i na mnohých ďalších dielach si účastníci pri otváraní hrobu držia nos, aby necítili zápach mŕtveho tela, pričom tento naturalistický detail zosilňuje samotný zázrak Vzkriesenia; Vzkriesenie Lazára je predobrazom Vzkriesenia Krista a Vzkriesenia pri *Poslednom súde* (pozri *Vzkriesenie mŕtvych, Vzkriesenie Krista*); dokladá víťazstvo nad smrťou, preto je často spojené s pohrebným umením (pozri *funerálne umenie*), ako sú *náhrobky* a *epitafy*; ojedinele sa zobrazovali aj doplnkové výjavy: Príchod Krista do Betánie či rozhovor s Lazárovými sestrami; v *liturgii* sa k príbehu vzťahuje *Lazárova sobota*; pozri *biblia, Ježiš, Kristus; falus; lazaret*

-podľa niektorých komentárov Ježišove slzy nad smrťou Lazára a nárekom Marty a Márie (*Ján 11,35*) bol výrazom jeho ľudskej prirodzenosti; podľa ďalších išlo o zlepšenie a rozhorčenie v zmysle pobúrenia, rozčúlenia, hnev nad pretrvávajúcimi pochybnosťami o jeho postavení a poslaní *Mesiáša* a *Syna Božieho* a nad tým, že jeho obeť a ponúkaný dar večného života a vzkriesenia neboli pochopené; išlo o pocit márnosti

-výjav členený do jednotlivých príbehov, zobrazených vo výtvarnom umení:

-Mária a Marta oznamujú Kristovi Lazárove ochorenie

-príchod Krista a rozhovor s Martou

-prebudenie Lazára štvrtý deň po uložení do hrobu

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/11152890945/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10226610844/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/10209531604/in/photostream/>

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Paintings_of_Resurrection_of_Lazarus (prehľad diel)

https://www.google.sk/search?q=V.+van+Gogh:+The+Resurrection+of+Lazarus&espv=2&biw=1848&bih=995&tbo=isch&imgil=faPQyiSPGAyQ6M%253A%253BLoOGAYuwpt6E7M%253Bhntp%25253A%25252F%25252Fwww.vggallery.com%25252Fpainting%25252Fp_0677.htm&source=iu&pf=m&fir=faPQyiSPGAyQ6M%253A%25252CLoOGAYuwpt6E7M%25252C_&dpr=1&usg=MRIBzakktr7zGesilHIMYgqH3L8%3D&ved=0CCgQyjc&ei=naSgVaqcJuLuyQOzsIHACA#tbm=isch&tbs=rimg%3ACUgPKOPNZr-

[0IjhdzQyi0Jy144tA0wyIjtVTpWTJVhaiw15OcDucyehXfCj4RpLmP19E80xpPeGX_1sApaARG5GzUaioSCV3NDKLQnLXjEeSJPT28Hw2KhJi0DTDKUm1VMRzpxrQpEOLtQqEgmlZMIWFqLDXhFy8H6e2PNHiCoSCU5wO5zJ6Fd8EdftRO6V_17stKhIJKPhGkuY_1X0QRK0kVAFcZwmMqEgnzTGk94Zf-wBHxnd1md6sv4ioSCSloBEbkbNRqEeeS-oz3SGYK&q=V.%20van%20Gogh%3A%20The%20Resurrection%20of%20Lazarus](https://www.google.sk/search?q=V.+van+Gogh:+The+Resurrection+of+Lazarus&espv=2&biw=1848&bih=995&tbo=isch&imgil=faPQyiSPGAyQ6M%253A%253BLoOGAYuwpt6E7M%253Bhtt%25253A%25252F%25252Fwww.vggallery.com%25252Fpainting%25252Fp_0677.htm&sorce=iu&pf=m&fir=faPQyiSPGAyQ6M%253A%253BLoOGAYuwpt6E7M%25252C_&dpr=1&usg=MRIBzakktr7zGesilHIMYgqH3L8%3D&ved=0CCgQyjc&ei=naSgVaqcJuLuyQOzsIHACA#tbm=isch&tbs=rimg%3ACUgPKOPNZr-0IjhdzQyi0Jy144tA0wyIjtVTpWTJVhaiw15OcDucyehXfCj4RpLmP19E80xpPeGX_1sApaARG5GzUaioSCV3NDKLQnLXjEeSJPT28Hw2KhJi0DTDKUm1VMRzpxrQpEOLtQqEgmlZMIWFqLDXhFy8H6e2PNHiCoSCU5wO5zJ6Fd8EdftRO6V_17stKhIJKPhGkuY_1X0QRK0kVAFcZwmMqEgnzTGk94Zf-wBHxnd1md6sv4ioSCSloBEbkbNRqEeeS-oz3SGYK&q=V.%20van%20Gogh%3A%20The%20Resurrection%20of%20Lazarus)

[0IjhdzQyi0Jy144tA0wyIjtVTpWTJVhaiw15OcDucyehXfCj4RpLmP19E80xpPeGX_1sApaARG5GzUaioSCV3NDKLQnLXjEeSJPT28Hw2KhJi0DTDKUm1VMRzpxrQpEOLtQqEgmlZMIWFqLDXhFy8H6e2PNHiCoSCU5wO5zJ6Fd8EdftRO6V_17stKhIJKPhGkuY_1X0QRK0kVAFcZwmMqEgnzTGk94Zf-wBHxnd1md6sv4ioSCSloBEbkbNRqEeeS-oz3SGYK&q=V.%20van%20Gogh%3A%20The%20Resurrection%20of%20Lazarus](https://www.google.sk/search?q=V.+van+Gogh:+The+Resurrection+of+Lazarus&espv=2&biw=1848&bih=995&tbo=isch&imgil=faPQyiSPGAyQ6M%253A%253BLoOGAYuwpt6E7M%253Bhtt%25253A%25252F%25252Fwww.vggallery.com%25252Fpainting%25252Fp_0677.htm&sorce=iu&pf=m&fir=faPQyiSPGAyQ6M%253A%253BLoOGAYuwpt6E7M%25252C_&dpr=1&usg=MRIBzakktr7zGesilHIMYgqH3L8%3D&ved=0CCgQyjc&ei=naSgVaqcJuLuyQOzsIHACA#tbm=isch&tbs=rimg%3ACUgPKOPNZr-0IjhdzQyi0Jy144tA0wyIjtVTpWTJVhaiw15OcDucyehXfCj4RpLmP19E80xpPeGX_1sApaARG5GzUaioSCV3NDKLQnLXjEeSJPT28Hw2KhJi0DTDKUm1VMRzpxrQpEOLtQqEgmlZMIWFqLDXhFy8H6e2PNHiCoSCU5wO5zJ6Fd8EdftRO6V_17stKhIJKPhGkuY_1X0QRK0kVAFcZwmMqEgnzTGk94Zf-wBHxnd1md6sv4ioSCSloBEbkbNRqEeeS-oz3SGYK&q=V.%20van%20Gogh%3A%20The%20Resurrection%20of%20Lazarus)

Vzkriesenie Lazára (rímske farebné sklo, 4.st.)

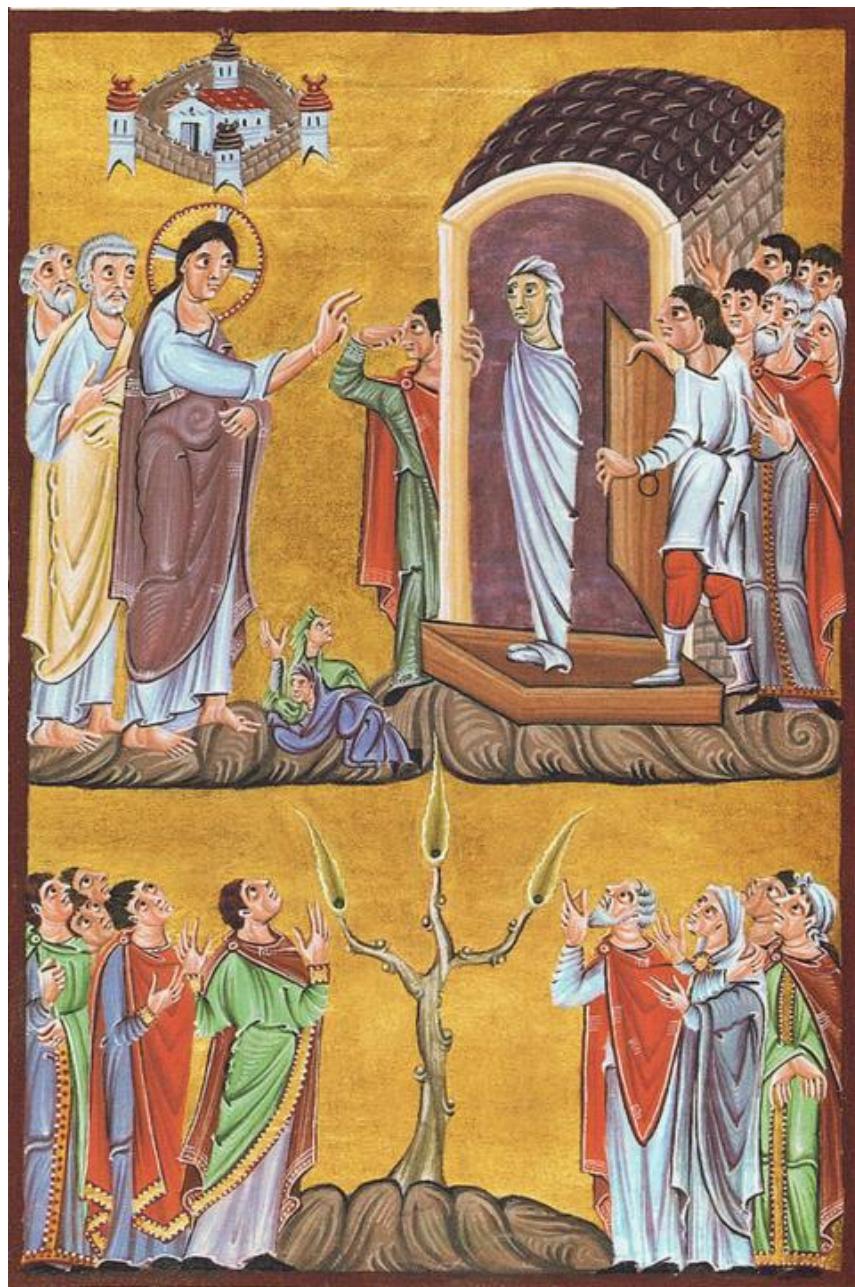
Vzkriesenie Lazára (kresťanský sarkofág, Ravenna, 6.st.)

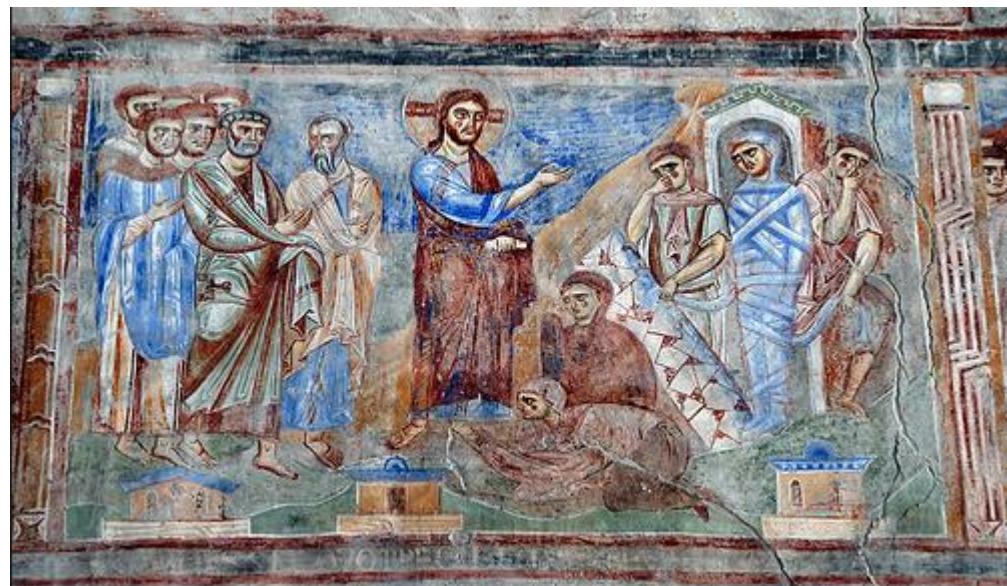
Vzkriesenie Lazára (Codex Rossanensis, 6.st.)

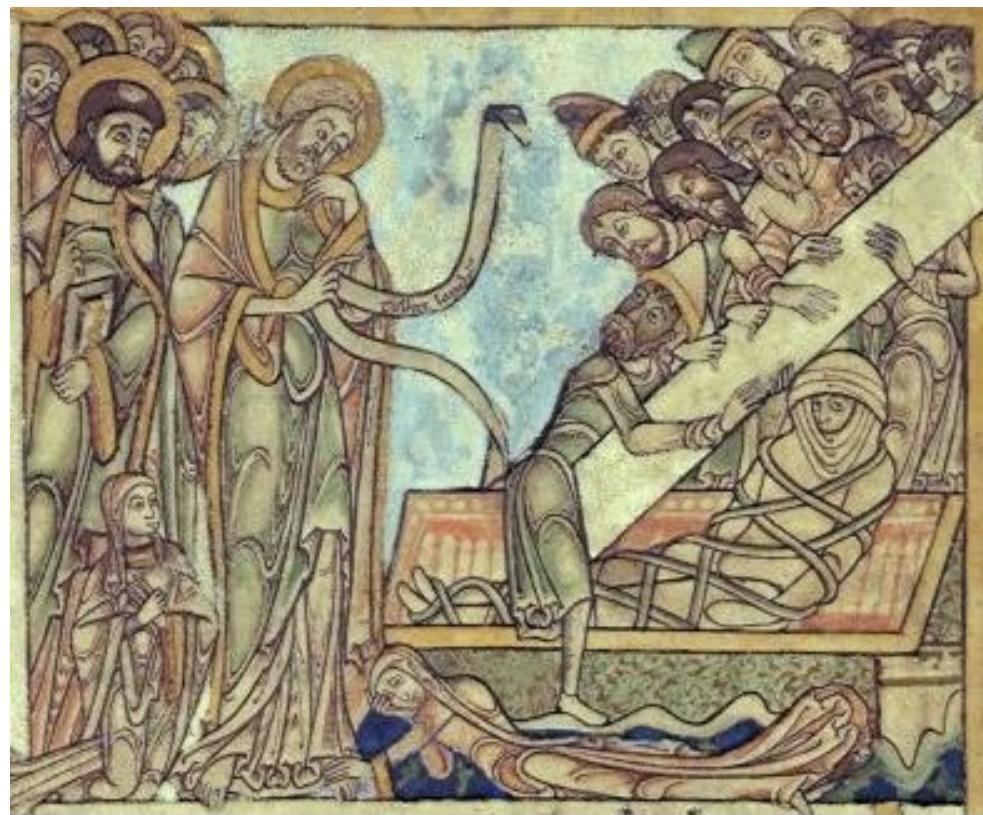
Vzkriesenie Lazára (Codex Egbert, 980-993)

Vzkriesenie Lazára (Evanjeliár Otta III., okolo 1000)

Vzkriesenie Lazára (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

Vzkriesenie Lazára (Winchesterský žaltár, 1150)

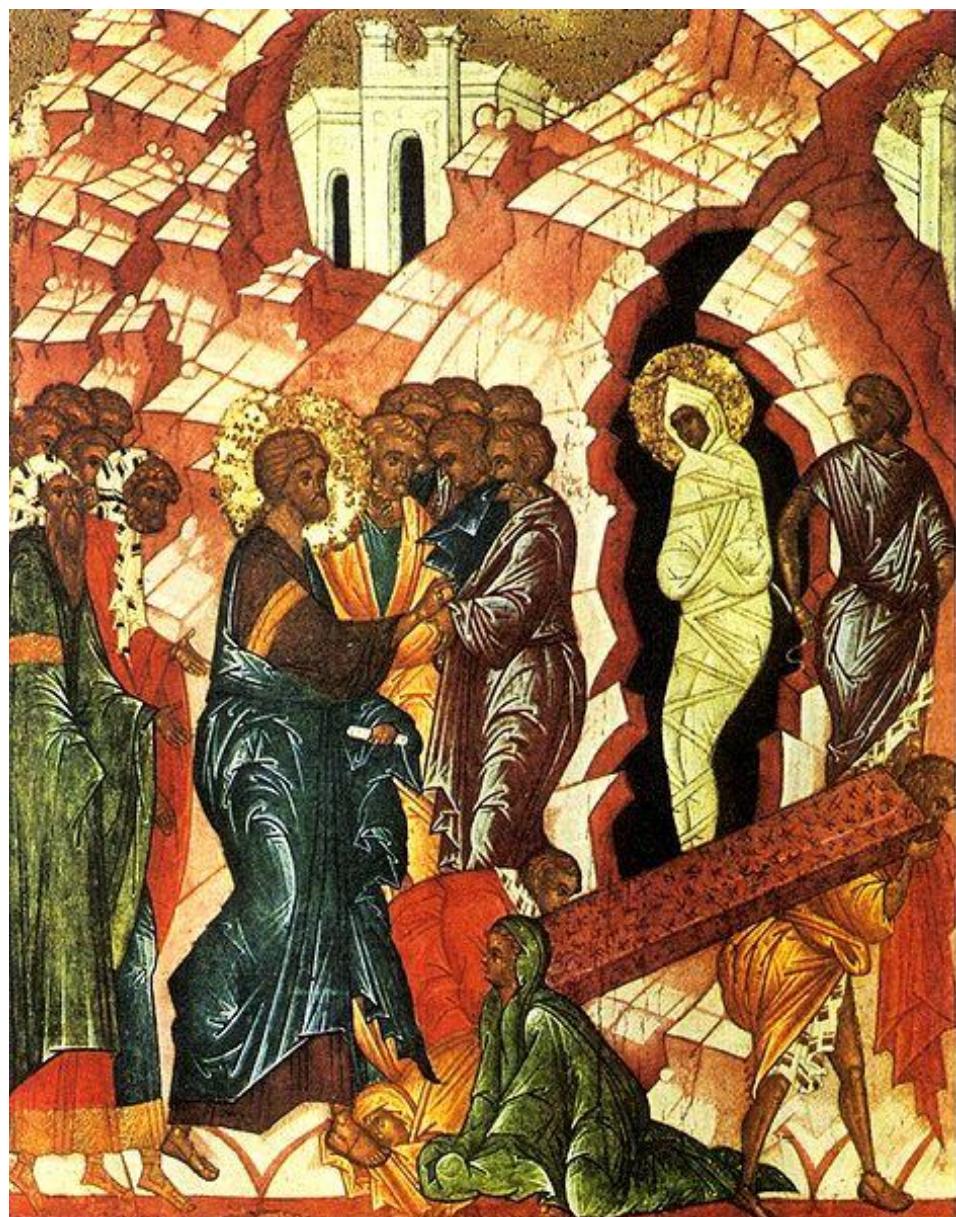
Toros Roslin: Vzkriesenie Lazára (iluminácia rukopisu, Matenadaran, Arménsko, 13.st.)

Giotto: Vzkriesenie Lazára (freska, Scrovegni kaplnka, Padova, 1304-1306)

Vzkriesenie Lazára (ikona novgorodskej školy, 15.st.)

Vzkriesenie Lazára (ikona novgorodskej školy, 15.st.)

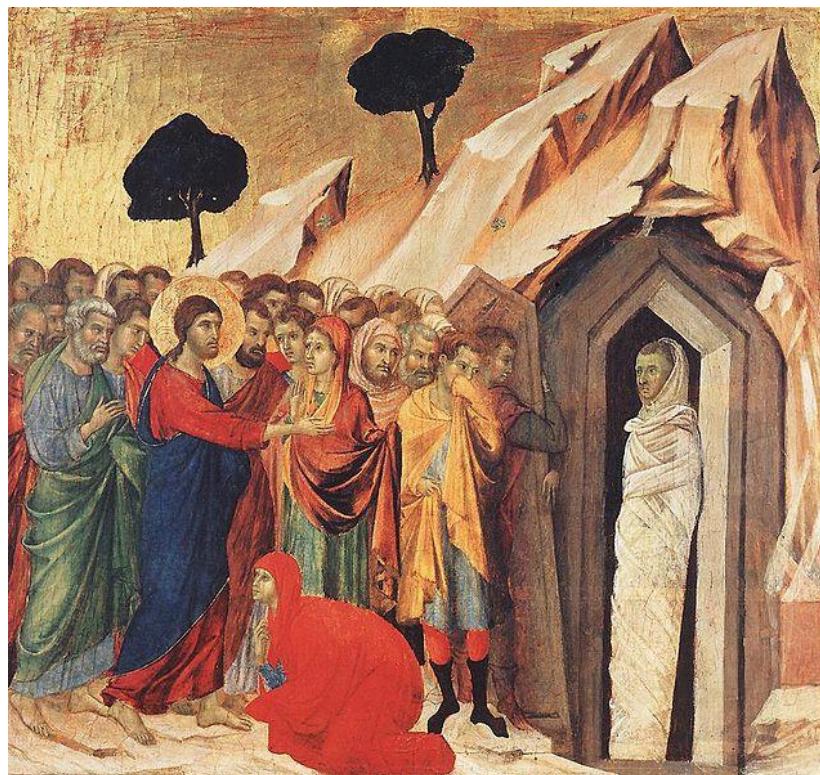
Vzkriesenie Lazára (byzantská ikona, koniec 14.st.)

Vzkriesenie Lazára (byzantská ikona)

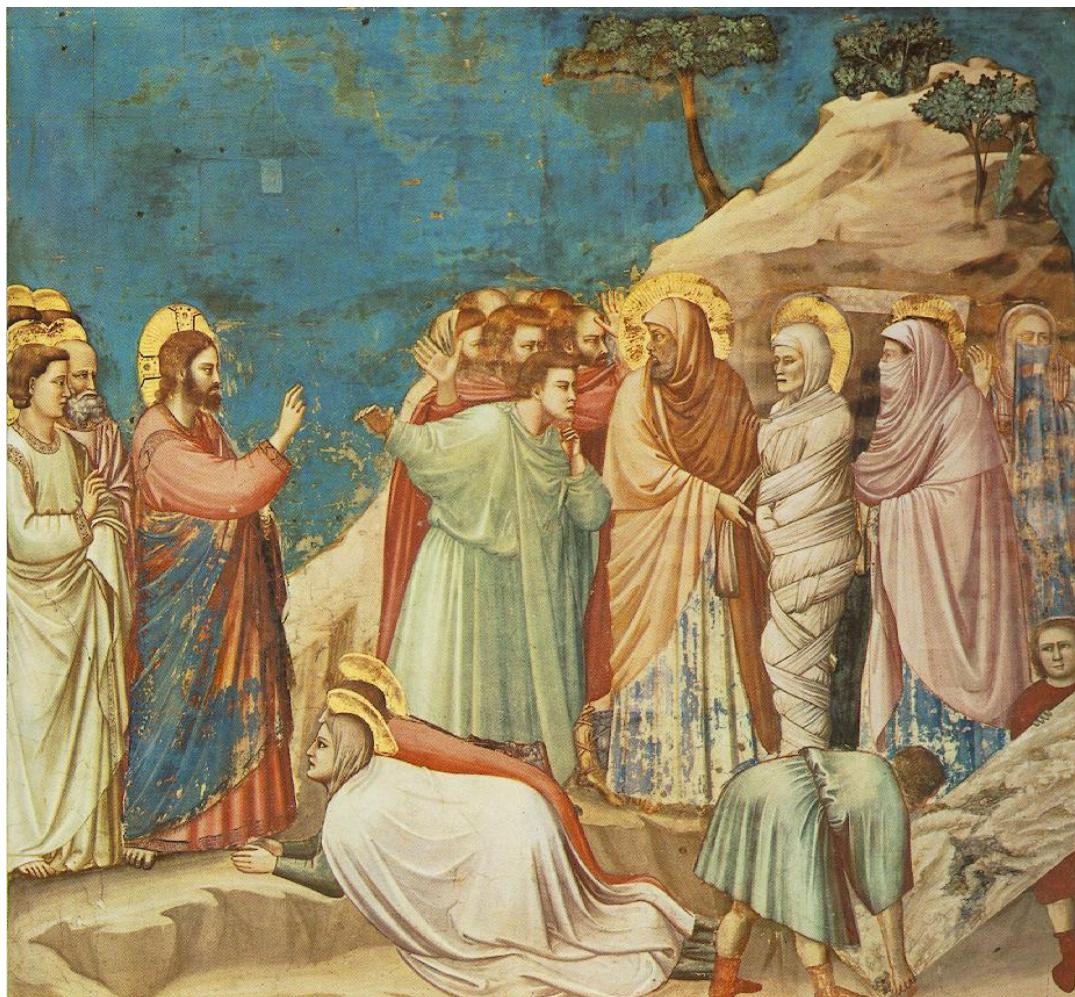
J. Tintoreto: Vzkriesenie Lazára (16.st.)

Duccio: Vzkriesenie Lazára (1308 a 1311)

Geertgena tot Sint Jans: Vzkriesenie Lazára

Giotto: Vzkriesenie Lazára (freska v kaplnke Scrovegniovcov v Padove, 1267-1337)

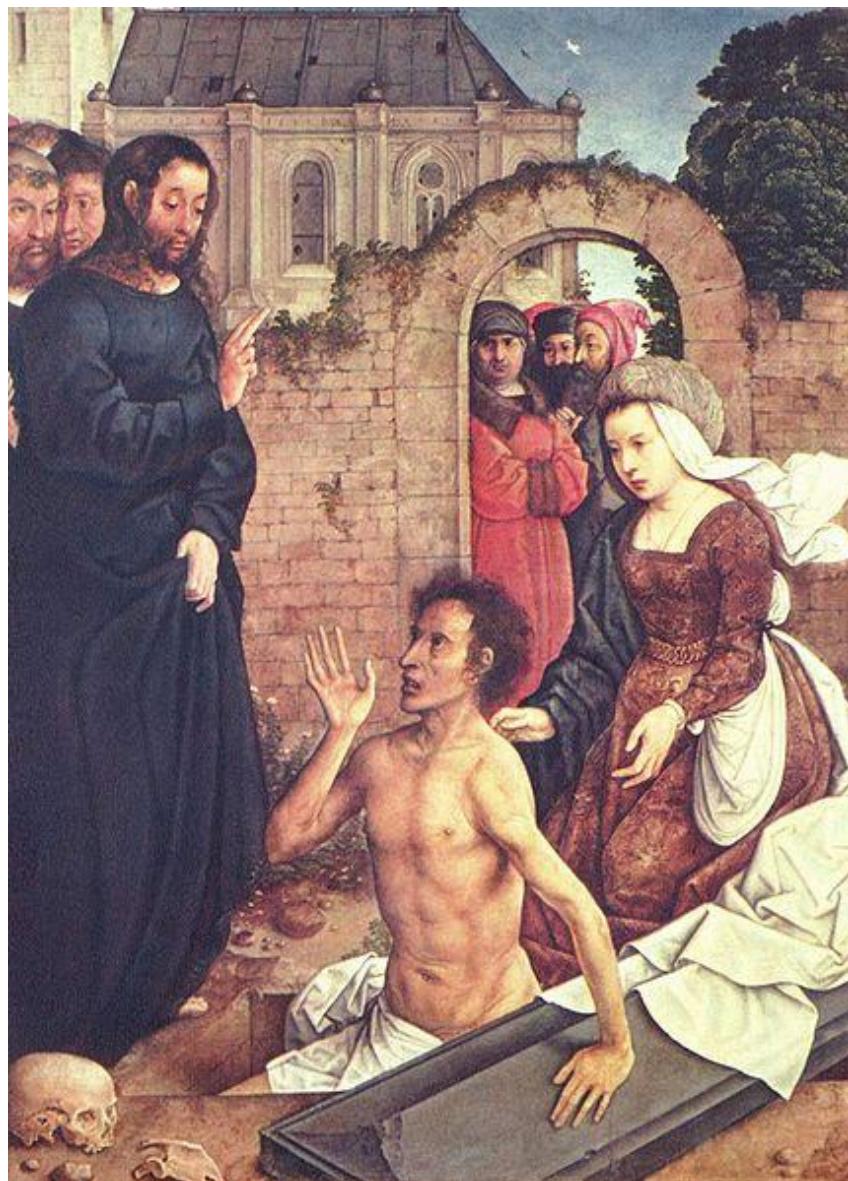
G. di Paolo: Vzkriesenie Lazára (1426)

A. van Ouwater: Vzkriesenie Lazára (1445)

J. Joest: Vzkriesenie Lazára z Église de Kalkar (1505-1508)

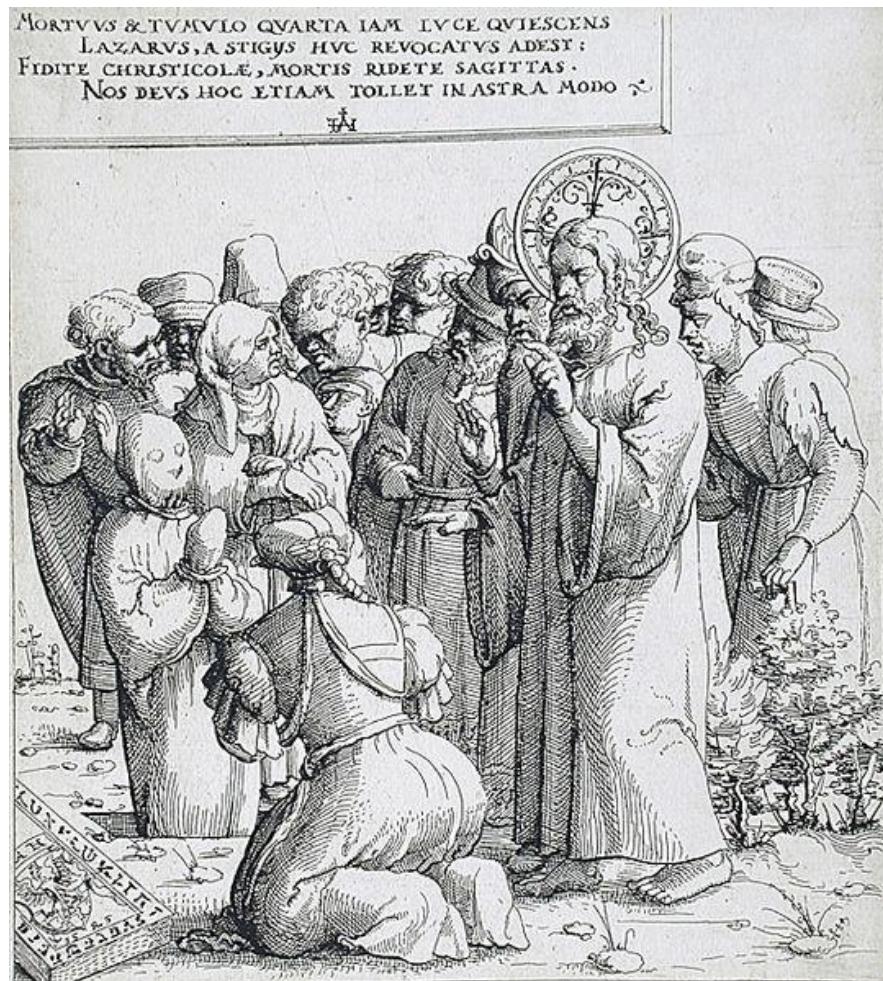
J. de Flanders: Vzkriesenie Lazára (1500-1510)

Stúpenec H. Boscha: Vzkriesenie Lazára (1550-1600)

Vzkriesenie Lazára (Glockendonská kniha hodín, Norimberg, 1534)

A. Hirschvogel: Vzkriesenie Lazára (lept, 1545)

J. H. Muller podľa A. Blomaerta: Vzkriesenie Lazára (1593)

L. Suavius: Vzkriesenie Lazára (1544)

H. Wierix podľa M. de Vos: Vzkriesenie Lazára (16.-17.st.)

S. de Piombo: Vzkriesenie Lazára (1517-1519)

G. Muziano: Vzkriesenie Lazára (16.st.)

G. Muziano: Vzkriesenie Lazára (grisaille, 1600-1608)

A. van Leyden: Triptych vzkriesenia Lazára (1520)

L. Kilian podľa Palma Giovane (Jacopo Negretti): Vzkriesenie Lazára (rytina, 16.-17.st.)

Ch. Weigel st.: Vzkriesenie Lazára (medirytina z Bible ectypa, 1695)

G. Benedetto: Vzkriesenie Lazára (lept, 1645-1650)

Rembrandt: Vzkriesenie Lazára (1631-32)

Rembrandt: Vzkriesenie Lazára (1643)

J. Lievens: Vzkriesenie Lazára (1631)

J. Lievens: Vzkriesenie Lazára (lept, 1630-1631)

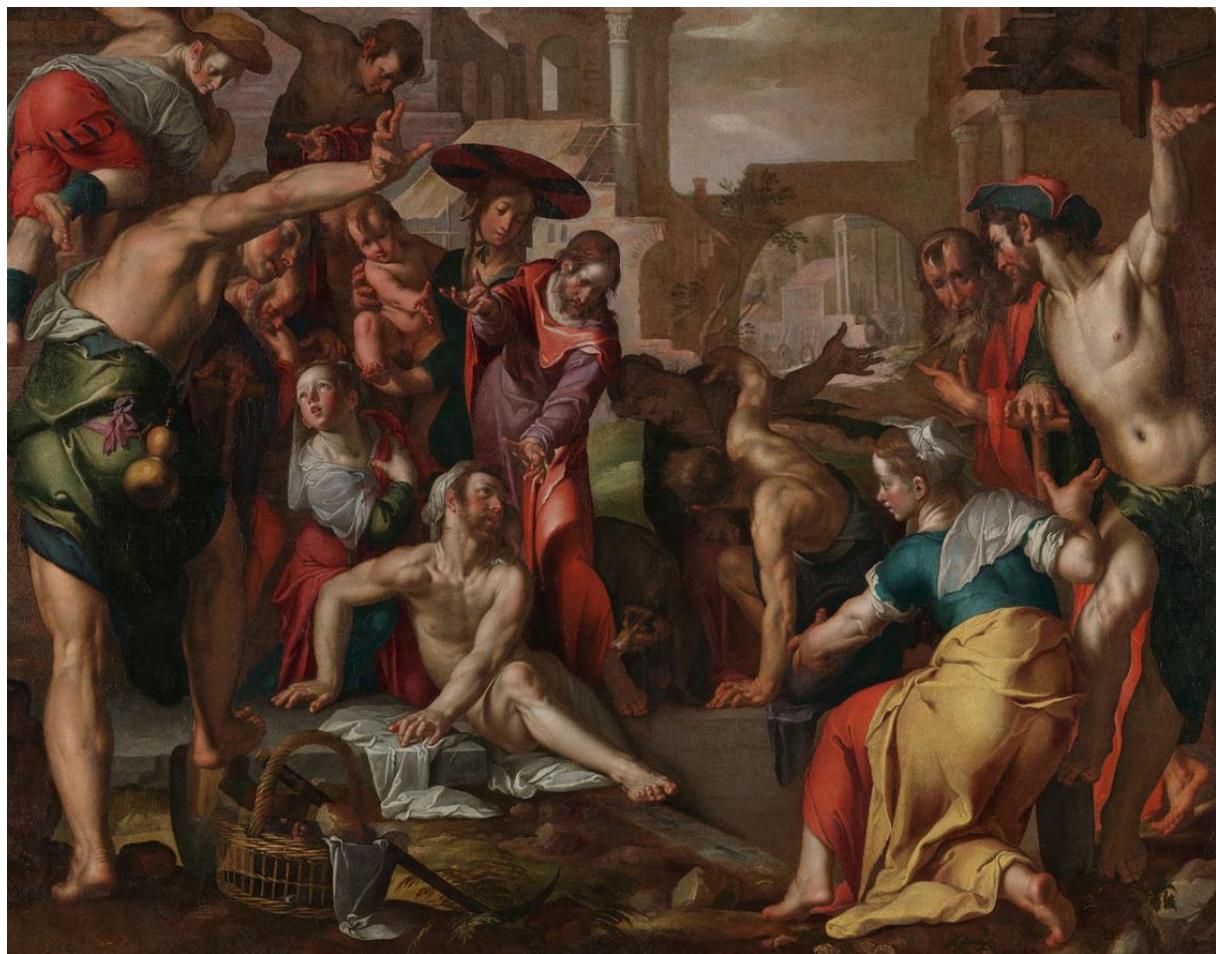
Guercino: Vzkriesenie Lazára (1619)

S. Vos: Vzkriesenie Lazára (1.pol. 17.s.)

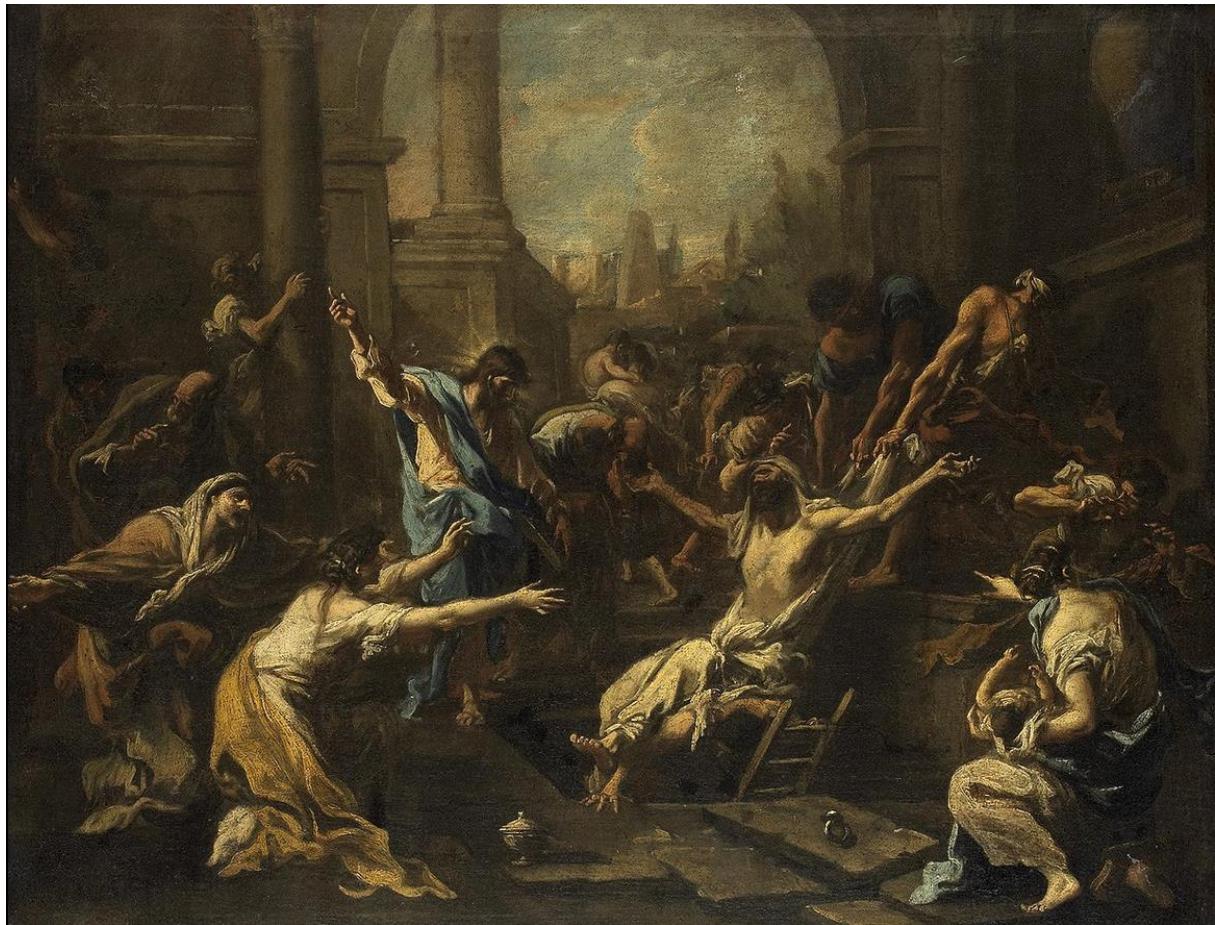
J. S. Pynas: Vzkriesenie Lazára (1620)

J. Wtewael: Vzkriesenie Lazára (1605-1610)

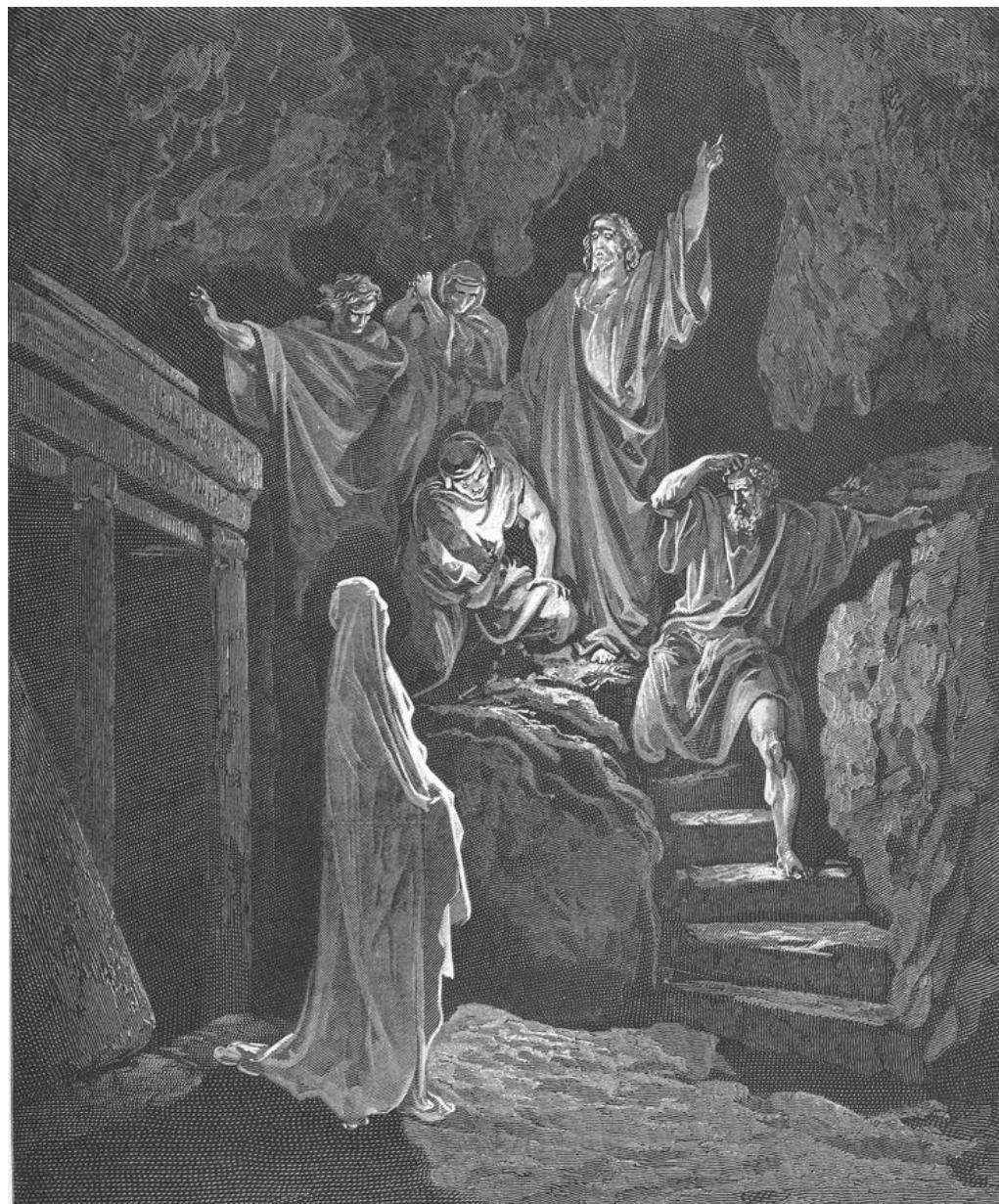
J. Wtewael: Vzkriesenie Lazára (1600)

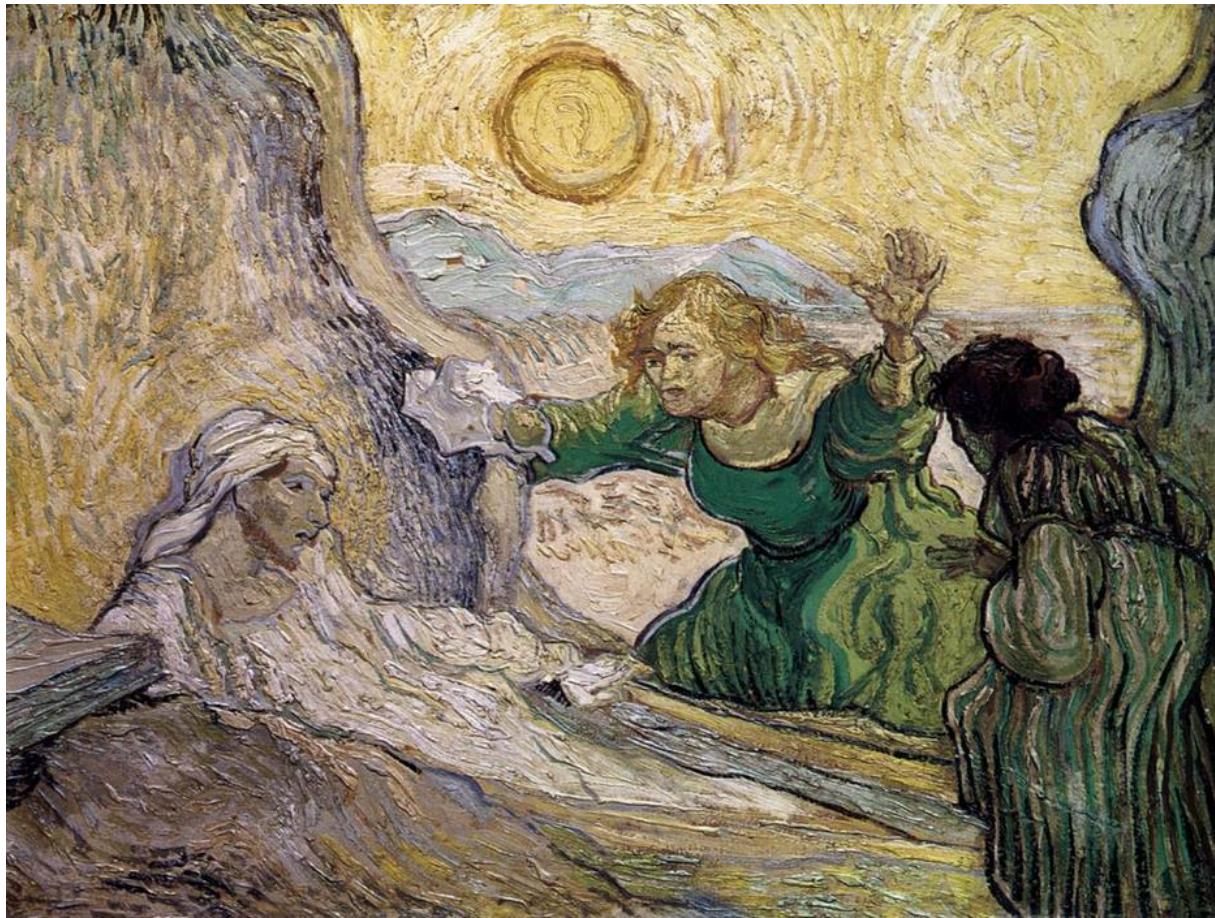
A. Mantegna: Vzkriesenie Lazára (1501)

Podľa A. Bloemaerta: Vzkriesenie Lazára (kolorovaná medirtina, 1750-1800)

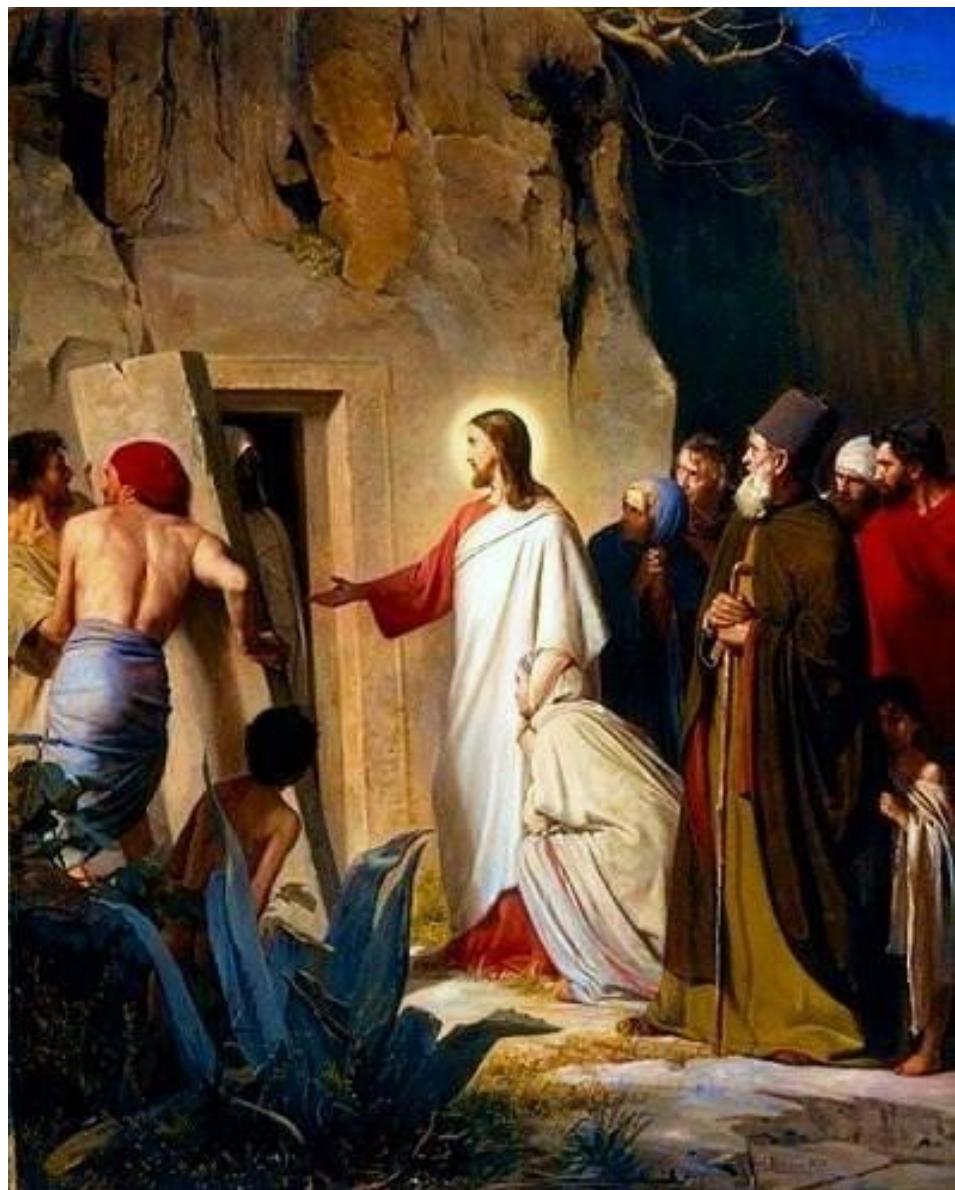
G. Doré: Vzkriesenie Lazára (drevoryt, 1866)

V. van Gogh podľa Rembrandta: Vzkriesenie Lazára (1890)

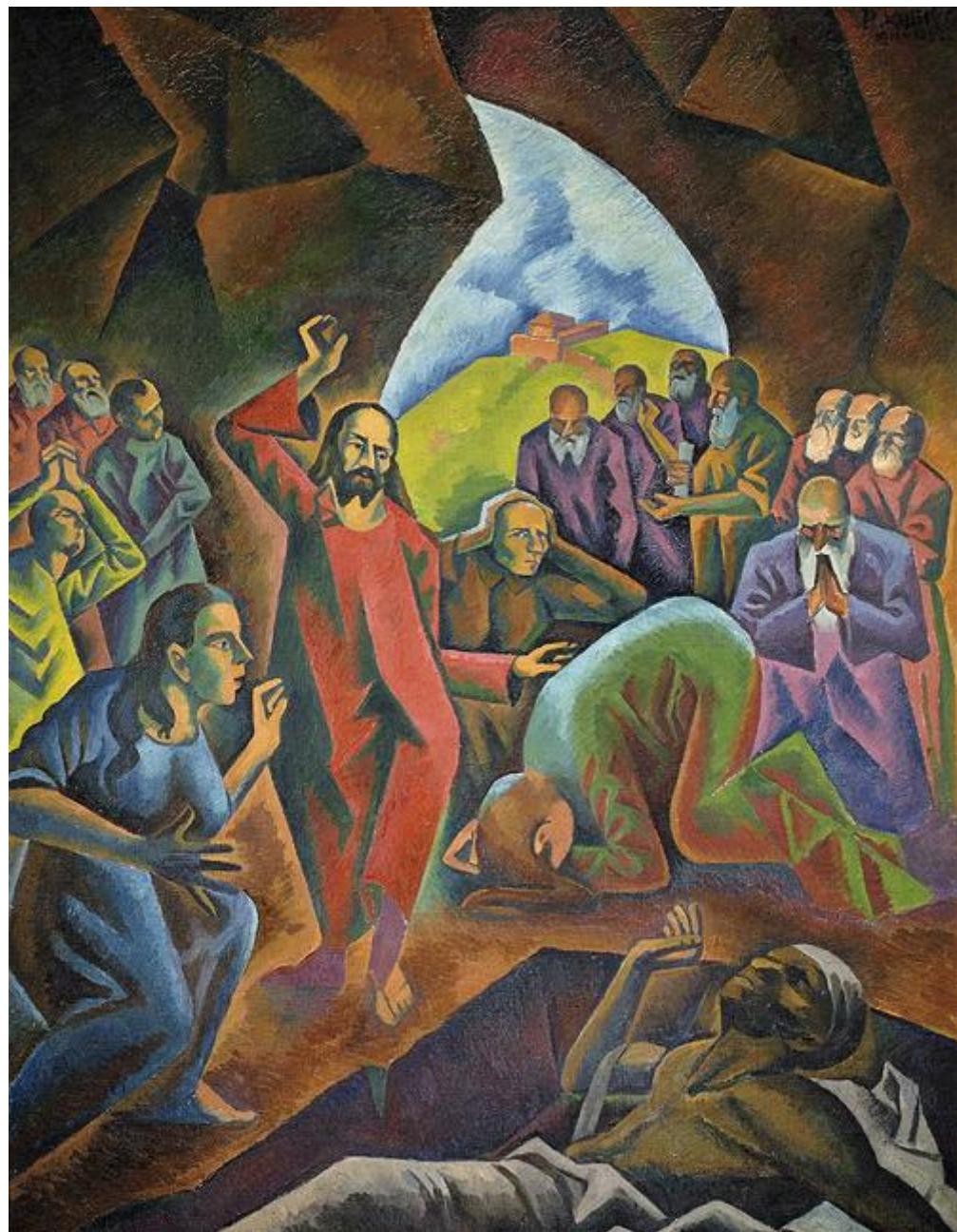
L. Bonnat: Vzkriesenie Lazára (1857)

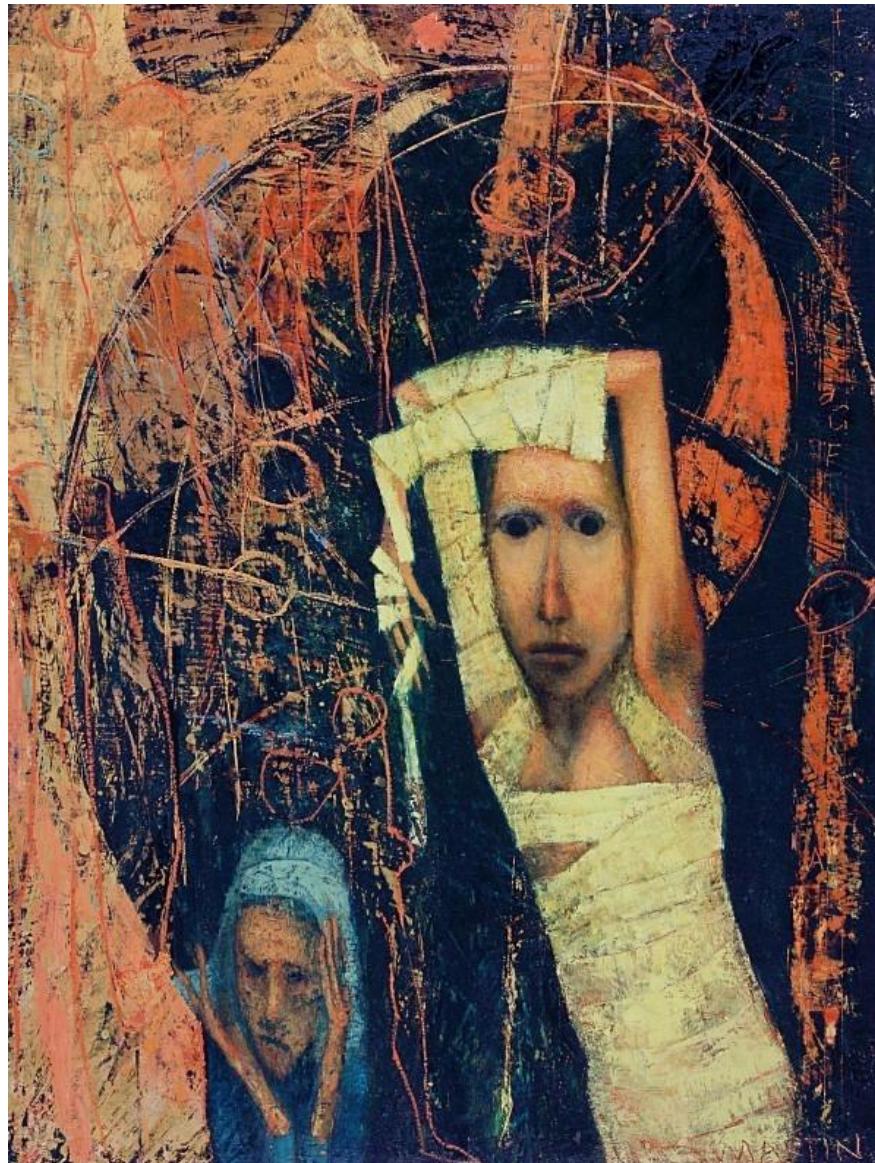
C. H. Bloch: Vzkriesenie Lazára (1870)

H. O. Tanner: Vzkriesenie Lazára (1897)

B. Kubišta: Vzkriesenie Lazára (1911)

P. Martin: Lazár (olej, enkaustika 2010)

Vzkriesenie prvé - Prvé vzkriesenie
Vzkriesenie spravodlivých - Prvé vzkriesenie